

Sygn. akt III CSK 404/15

POSTANOWIENIE

Dnia 24 lutego 2016 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Anna Owczarek

w sprawie z wniosku Skarbu Państwa - Państwowego Gospodarstwa Leśnego - Lasy Państwowe Nadleśnictwo M.
przy uczestnictwie [...], B. L., J. Z., [...]
o zasiedzenie,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 24 lutego 2016 r.,
na skutek skargi kasacyjnej uczestniczek B. L. i J. Z.
od postanowienia Sądu Okręgowego w K.
z dnia 29 stycznia 2015 r., sygn. akt II Ca [...],

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Uczestniczki postępowania B. L. i J. Z. wniosły skargę kasacyjną od postanowienia Sądu Okręgowego w K. z dnia 29 stycznia 2015 r., oddalającego apelację od postanowienia Sądu Rejonowego w M. z dnia 1 lipca 2014 r., w którym stwierdzono, że Skarb Państwa - Państwowe Gospodarstwo Leśne - Lasy Państwowe Nadleśnictwo M. nabył z dniem 1 stycznia 2009 r. przez zasiedzenie własność oznaczonych nieruchomości położonych w K..

Sąd Najwyższy, oceniając - na podstawie art. 398⁹ § 1 w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. - skargę kasacyjną z punktu widzenia podstaw przyjęcia jej do rozpoznania, zważył:

Ustawodawca, wprowadzając skargę kasacyjną jako nadzwyczajny środek prawny służący od prawomocnych orzeczeń, podkreślił, że jej celem jest ochrona interesu publicznego polegającego na ujednoliceniu orzecznictwa sądów i rozwoju judykatury. Cel ten może być osiągnięty jedynie poprzez powołanie i wykazanie

istnienia przesłanek umożliwiających realizację jej wskazanych funkcji. Sąd Najwyższy nie jest trzecią instancją sądową i nie rozpoznaje sprawy, a jedynie skargę, będącą szczególnym środkiem zaskarżenia. Jego rolą nie jest zatem korygowanie ewentualnych błędów w zakresie stosowania czy wykładni prawa, nawet gdyby one rzeczywiście wystąpiły. Ocena podstaw przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania następuje w ramach tzw. przedsądu. Sąd Najwyższy bada, czy wskazano i należyte umotywowano przyczyny powołane w art. 398⁹ § 1 w zw. z art. 13 § 2 k.p.c., tj. czy w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, i przyjmuje ją do rozpoznania, jeżeli jest spełniona przynajmniej jedna z nich. W art. 398⁴ § 2 w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. przewidziano wymaganie przytoczenia i odrębnego uzasadnienia wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania. Kognicja Sądu Najwyższego na tym etapie postępowania jest ograniczona i nie obejmuje oceny zasadności podstaw skargi kasacyjnej, zastrzeżonej dla Sądu orzekającego w innym składzie.

Wniosek o przyjęcie skargi do rozpoznania skarżące oparty na przesłance wskazanej w art. 398⁹ § 1 pkt 2 w zw. z art. 13 § 2 k.p.c., podnosząc, że w sprawie zachodzi potrzeba wykładni art. 121 pkt 4 k.c. w zw. z art. 175 k.c. w związku z niemożnością dochodzenia roszczeń windykacyjnych w okresie PRL, ze względu na „powszechną praktykę stosowania prawa niezapewniającą uprawnionym realnych możliwości uzyskania korzystnego rozstrzygnięcia”.

Zgodnie z utrwalonym orzecznictwem Sądu Najwyższego, powołanie się na przesłankę potrzeby wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów wymaga wykazania, że określony przepis prawa - mimo wystąpienia takiej potrzeby - nie doczekał się wykładni albo że niejednolita jego interpretacja wywołuje w odniesieniu do identycznych lub podobnych stanów faktycznych rozbieżności w judykaturze, które należy przytoczyć (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 13 czerwca 2008 r., III CSK 104/08, nie publ.; z dnia 28 marca 2007 r., II CSK 84/07, nie publ.; z dnia 15 października 2002 r., II CZ 102/02, nie publ.; z dnia 12 grudnia 2008 r., II PK 220/08, nie publ.; z dnia 11 stycznia 2008 r., I UK 283/07, nie publ.).

Skarżącego obciąża obowiązek przedstawienia odrębnej i pogłębionej argumentacji prawnej wskazującej na zaistnienie powołanej okoliczności, zawierającej szczegółowe omówienie, na czym polegają wątpliwości interpretacyjne, a w przypadku istnienia rozbieżności w judykaturze, przytoczenia odpowiednich orzeczeń i wyjaśnienia, na czym owe rozbieżności polegają (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 8 lipca 2009 r., I CSK 111/09, nie publ.; z dnia 12 grudnia 2008 r., II PK 220/08, nie publ.; z dnia 31 stycznia 2008 r., II UK 246/07, nie publ.; z dnia 13 grudnia 2007 r., I PK 233/07, OSNP 2009, nr 3-4, poz. 43; z dnia 19 października 2006 r., IV CSK 246/06; z dnia 30 maja 2005 r., I PK 23/05, nie publ.). Przedstawione uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania jest niewystarczające. Po pierwsze judykaty powołane przez skarżące nie ilustrują rozbieżnych stanowisk orzecznich, lecz jednolity pogląd Sądu Najwyższego, zgodnie z którym: „Istnienie siły wyższej jako przeszkody w dochodzeniu przez właściciela zwrotu nieruchomości bezprawnie zajętej przez Państwo w okresie działań nacjonalizacyjnych po drugiej wojnie światowej można przyjąć wtedy, gdy wykazane zostanie, że właściciel ze względu na swoją indywidualną sytuację lub przynależność do określonej grupy społecznej, nie mógł, obiektywnie rzecz oceniając, liczyć na skuteczność dochodzenia roszczeń przez czas istnienia PRL lub przez jakiś okres. Dla wykazania tej okoliczności nie wystarczy samo subiektywne przeświadczenie uprawnionego, że w tym okresie bezcelowe było podejmowanie jakichkolwiek tego rodzaju kroków” (zob. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 30 października 2008 r., II CSK 241/08, OSNC-ZD 2010, nr 1. poz. 2. oraz z dnia 29 kwietnia 2010 r., IV CSK 474/09, nie publ.). Po drugie zaś uwadze skarżących umknęła okoliczność, że poza zobiektywizowaną oceną możliwości dochodzenia roszczeń w realiach ustroju panującego w Polsce przed 1989 r., konieczną przesłanką przyjęcia przerwania biegu zasiedzenia musiałoby być wykazanie, że po ustaniu przeszkody podejmowały one działania zmierzające do zaspokojenia swoich roszczeń. Zgodnie zaś z ustaleniami faktycznymi poczynionymi przez sądy *meriti*, skarżące nie wykazały podjęcia takich działań po 1989 r.

Z tych względów Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 1 i 2 w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. odmówił przyjęcia skargi do rozpoznania.

jw

l.n